

# Geç kalmış bir yazı



Ayıklık ve farklılıklarımızı tölare edip, beraber bir ortak noktada buluşmak, insanlar için çok mu zor sorusuna cevap arayanları, çok uzak olmayan bir geçmişe götürerek bu soruya cevap bulmaya çalışalım isterseniz. Bu yakın geçmiş, bazılarımızın bizzat yaşadığı, fakat daha büyük bir çoğunluğun ise, yaşları yetmediği için, sadece okudukları veya kendilerine anlatıldığı kadarıyla öğrenip yorumlamaya çalıştıkları bir dönemi kapsıyor.

Bu dönem, en yalın sınırlarıyla 1974-1980 yılları arasını kapsamaktadır. O dönemin sol hareketlerinin ortak olan bir çok noktasının, bu kadar kısa bir süreç içinde nasıl uzlaşmaz çelişkilere ve daha da beteri düşmanlıklara dönüştüğünü o süreci yaşamış biri olarak elimden geldiğince objektif olarak anlatmayı deneyeceğim.

Dünyayı değiştirmek için yola çıkmış ve bu değişimin ancak akıl yoluyla hayata geçirilebileceğini kavrayıp bu yolu seçmiş kişilerin ve de bunların birlikteliklerinin, aynı hedefe kitlenmiş diğerleriyle detaysal ayrıntıları en aza indirmek yerine, gittikçe daha fazla ötekileştirmelerinin, hatta bu farklılaşmaların düşmanlığa kadar varmasının acısı beni bu konuyla ilgili düşünce ve anılarımı sizlerle paylaşmaya yöneltti.

1974 senesinde üniversiteye girdiğimde, Türkiye 12 Mart 1971 Askeri Darbesi'nin etkilerinden yeni yeni arınmaya başlamıştı. Bu dönemde ağır bir darbe yiyen ve önderlerinin hemen hepsini kaybeden Türkiye sol hareketleri tekrar toparlanmaya çalışıyor ve bu toparlanmanın ana eksenini olarak da, genelde gençliği, özelde ise üniversite gençliğini görüyordu. (Bu durumun sınıfsal bakış açısına ne kadar uygun olduğunu bu yazının kapsamı dışında bırakarak konumuza geri dönelim.) Bu tespiti, o dönemin şartları içinde tutarlı bir tespiti ama bakalım getireceği sonuçlar umulan gibi olacak mıydı?

Evet, gençtik, idealisttik, dünyayı ve ülkemizi değiştireceğimize inanıyor ve bu mücadelenin de zorluklar ve acılarla dolu olacağını biliyorduk. Bu zorlukları aşmada en önemli adımın yoldaşlarımızla birbirimize kenetlenmek ve omuz omuza mücadeleye atılmak olduğuna yürekten inanıyorduk.

Evet, daha en başta, aramızda bazı farklı düşüncelerin

olduğunu fark ediyorduk ama bu farklılıkların bizi ilerde apayrı ve nerdeyse karşıt saflara düşüreceğini aklımızdan bile geçirmiyorduk. Öncelikle yakın geçmişimize bakıyor ve farklılıklarına rağmen ölüme bile beraber gidebilen eski dostlarımızı örnek alarak, onların gösterdiği bu yolda farklılıklarımızla beraber yürüyeceğimizi sanıyorduk. Okuyorduk, araştırıyorduk, soruyorduk, yorumlamaya çalışıyorduk ve en önemlisi de inandığımız doğrulara bir yön vermenin kavgasındaydık.

Bu yönün, ortak bir yön olmadığını ve bizi yakın sandığımız dostlarımızla apayrı taraflara çektiğini fark ettiğimizde ise artık iş işten geçmişti. Halbuki başta da belirttiğim gibi ülkenin beklisi de en gelişmiş beyinlerine sahiptik ve gerçekten hiçbir şahsi çıkar peşinde koşmuyorduk. Bu olumlu olgulara rağmen nasıl böyle bir tablo ortaya çıktı, bunu bugün bile tam olarak çözemiyorum. Burada şu örgüt doğruydu, şu fikir haklıydı gibi tartışmalara girmeyi abesle iştigal saydığım için, bu çorbada herkesin kendi payınca acı bir tuzu olduğunu belirtmekle yetineceğim.

Farklılıklarımızı beraber yaşamamanın en güzel ve somut örneği, 1975 yılında öldürülen Kerim Yaman adlı üniversite öğrencisinin cenazesine katılan kitlenin sayısı ve ortak sloganları iken, yukarıda bahsettiğim gelişmelerin ilerdeki en acı ve herkesçe bilinen örnekleri 1977 1 Mayıs'ında ve 1980 12 Eylül'ünde gözler önüne serilmişti.

Bu konuyu daha fazla uzatıp, değişik örnekler vermek istemiyorum. Zaten, bu örnekler ne sayfalara, ne de bilgisayar belleklerine sığar.

Peki, bu yazının amacı neydi? Sadece dertlenmek ve geçmişini suçlamak kolaycılığımıydı? Belki bir parça bunlar, belki de çok gerilerde kalmış o günleri bu vasıta ile tekrar düşünmek ve bu yolda kaybettiğimiz tüm dostları anarak, onların anısında o günleri yaşamamış genç nesillerle bir şeyleri paylaşmak desem herhalde daha gerçekçi olurum.

Son olarak sizlere diyalektiğin maddelerinden birisinin de "Zıtların birliği ve beraberliği" olduğunu hatırlatarak, kuramadığımız birliktelikleri yeniden bir irdelesek desem haddimi aşmış mı olurum bilemiyorum?